Generelle avlsanbefalinger

Indholdsfortegnelse

Introduktion til Felis Danica´s Avlsanbefalinger **3**

Den uddybende tekst: Din guide til avlsarbejde **3**

Skemaet: Hurtigt overblik og tjekliste **3**

Racespecifikke anbefalinger **3**

Stamtavle **4**

Avl **4**

Indavl og linjeavl **4**

Kønsfordeling **6**

Matadoravl **6**

Udkrydsninger - fordele og ulemper **7**

Slægtskab **7**

Hankatte **8**

Hunkatte **8**

Prævention **9**

Nedarvning af sygdomme **9**

Hoved **10**

Øjne **10**

Ører **10**

Næse **10**

Mund og tænder **11**

Krop **11**

Version: Oktober 2025

Ben **11**

Hale **11**

Hud **12**

Katte med unormal eller manglende pels **12**

DNA-test **14**

Andre undersøgelser **14**

Litteraturliste **16**

Introduktion til Felis Danica´s Avlsanbefalinger

Avlsarbejde er en kompleks opgave, der kræver grundig viden. For at gøre det nemmere for dig at navigere i Felis Danicas avlsanbefalinger har vi udarbejdet materialet i to formater, der supplerer hinanden perfekt. Vores anbefaling er at læse den uddybende tekst først, da den giver dig en solid baggrundsviden, før du dykker ned i det mere specifikke skema.

Den uddybende tekst: Din guide til avlsarbejde

Her finder du en detaljeret forklaring af de begreber og principper, der ligger til grund for vores avlsanbefalinger. Teksten giver dig en forståelse for de forskellige emner, som ikke kan opsummeres i et skema, herunder baggrunden for vores anbefalinger og vores overordnede tilgang til sund avl. Denne del er designet til at give dig en dybere indsigt og klæde dig på til at træffe informerede beslutninger.

Skemaet: Hurtigt overblik og tjekliste

Når du har sat dig ind i de grundlæggende principper, er skemaet dit mest effektive redskab til daglig brug. Skemaet giver dig et hurtigt og visuelt overblik over vigtige avlsanbefalinger, herunder specifikke genetiske testkrav og andre betingelser. Det er perfekt til at slå op i, når du sidder med en konkret parringsplan, da du lynhurtigt kan sammenligne forskellige kriterier og sikre, at du opfylder de nødvendige krav.

Racespecifikke anbefalinger

Nogle racer har særlige udfordringer eller specifikke sundhedsanbefalinger, som er vigtige at være opmærksom på. Under de racespecifikke anbefalinger har vi samlet de informationer, der er særligt relevante for din race, så du kan sikre en sund og ansvarlig avl, der tager højde for racens specifikke behov.

Version: Oktober 2025

Stamtavle

Registrering af information om en kats aner er alfa og omega i avl. Hvis ikke vi ved, hvilke katte der ligger bag en kat og dermed kan indhente sundhedsinformation om kattens afstamning, ved vi ikke, hvilke problemstillinger vi skal være opmærksomme på.
I FIFe arbejdes der med 2 typer stamtavler;
LO (Livre d'Origine) – Fuld godkendt race, fuld godkendt variant (EMS kode), ren avls i mindst 3 generationer. (Se yderligere i avls og registreringsreglerne § 4.2)
RIEX (Registre Initial et Experimental) - Ikke opfylder de krav der er i § 4.2, racekryds Der udover er der en del krav hvad stamtavlen skal indeholde (Læs avls og registreringsreglerne § 4)

Avl

Indavl og linjeavl

Definitionen af indavl:
Det er indavl, når to beslægtede katte parres med hinanden.
Indavl er ikke kun, når de samme katte kan findes indenfor de sidste 4 generationer af stamtavlen. Indavl kaldes af nogle for linjeavl og betragtes af nogle som en mere acceptabel form for indavl. Linjeavl er dog stadig indavl. Indavl akkumuleres over generationer. For at minimere akkumulationen af indavl i en race bør man have kendskab til indavlsgraden hos racen og egne avlskatte.

Alle katte, herunder også racekatte, er indavlede i en eller anden grad, da definitionen på en race er en lukket population af katte, der har slægtskab tilfælles. En population defineres som en gruppe af individer.
Eftersom katten får en version af samme gen fra hver af forældrene, øger indavl sandsynligheden for, at katten modtager to ens udgaver af et gen, der fandtes hos en fælles forfader.
En race har en lukket og derved begrænset genpulje. Udkrydsninger uden for racen giver mulighed for at øge genpuljen. I Danmark skal udkrydsninger godkendes af Felis Danicas Avlsråd.
Et stort antal katte i racen er ikke ensbetydende med en stor genpulje. En race med et stortantal medlemmer af populationen og en lille genpulje har i praksis en lille effektiv populationsstørrelse. Den effektive populationsstørrelse

bestemmes af hvor mange katte, der bidrager til den næste generation. En lille effektiv populationsstørrelse gør, at risikoen for at miste dele af genpuljen fra generation til generation er større. Kønsfordelingen af kattene, der bruges i avl, påvirker den effektive populationsstørrelse.

Avlsrådet anbefaler at minimere brugen af indavl (parring mellem tydeligt beslægtede dyr) mest muligt af to grunde:

1. Mange arvelige sygdomme er recessive. Recessiv nedarvning betyder, at katten skal have to udgaver af samme gen for at blive syg. Indavl øger sandsynligheden for, at katten kommer til at bære to ens udgaver af et sygdomsfremkaldende gen.

2. På længere sigt har indavl alvorlige konsekvenser for hele racens population. Det sker i form af en såkaldt indavlsdepression, som *meget* forenklet skyldes, at kattens immunforsvar er mest tilpasningsdygtigt, hvis katten har to forskellige udgaver af et gen at gøre godt med. Indavlsdepression opstår, når en population over tid har haft en vis mængde indavl, som ikke behøver være særlig tæt. Indavlsdepression påvirker fertilitet, kuldstørrelse, killingedødelighed og immunforsvar.

3. At der som udgangspunkt ikke parrer forældre med direkte afkom eller deres afkom, mellem søskende eller halvsøskende.

Ad 1
Indavl kan give problemer ved en enkelt tæt parring, men også opstå selvom den fælles forfader ligger længere ude. Her er sandsynligheden tilsvarende mindre, jo længere ude den fælles forfader ligger i stamtavlen.

Ad 2
Indavlsdepression opstår over mange generationer og forsvinder ikke, selvom indavlen i senere generationer begrænses, da skaden fra ”baggrundsindavlen” stadig er tilstede. Det skyldes, at en race generelt betragtes som værende en lukket population, og det vil derfor være de samme gener, der er at ”vælge” imellem, når et nyt individ dannes. Det er derfor opdrætterens ansvar at være opmærksom på, hvordan de valg, man træffer omkring sin avl, kan påvirke hele populationen på længere sigt.

Avlsrådet anbefaler, at man kender sin races typiske niveau af indavl.

Avlsrådet anbefaler, at man ser på mængden af indavl ved både 5. og 10. generation samt på den komplette indavl (tilbage til racens oprindelse), hvis det er muligt.

Kønsfordeling

På grund af de mange negative effekter af indavl er det ønskeligt, at de to køn får lov til at bidrage lige meget til racens genpulje, samt at ingen kat bidrager væsentligt mere end andre katte. Det betyder ideelt set, at så mange katte som muligt bør få lov til at bidrage, og ingen bør bidrage mere end andre. En god tommelfingerregel er, at 2-3 katte videre i avl efter et bestemt individ er optimalt.

Matadoravl

Hvis et enkelt individ får lov til at bidrage meget mere end andre, så forøger det risikoen for, at senere generationer bliver syge. Det betyder ikke, at det individ, der havde mange afkom, der gik videre i avl, selv fejlede noget. De helbredsmæssige problemer ses nemlig typisk ikke i de første generationer, men kommer 5-10 generationer senere, når afkommets afkoms afkomsafkoms afkom etc. bliver parret sammen.
Da hankatte potentielt kan producere flere afkom end hunkatte, opstår problemet oftest som resultat af for megen brug af den samme han. Det kaldes matadoravl, og man taler om matadorhanner. En hunkat kan også komme til at fungere som ”matadorhun”, hvis flere af hendes afkom bidrager usædvanligt meget til kommende generationer.
Matadorhanner forekommer typisk, når en han er mere populær at bruge end andre, hvilket ofte sker med hanner, der har gode udstillingsresultater. Restriktioner om at sælge hankatte til avl eller parringer til andre kan også skabe matadorhanner på mindre basis, men samlet set mindskes genpuljen kraftigt for de racer, der praktiserer den slags restriktioner.

Avlsrådet anbefaler, at man forsøger at bruge hanner og hunner lige meget.

Avlsrådet anbefaler, at man afholder sig fra matadoravl. Altså at man gennemser stamtavlen for matadorkatte (gengangere) helt ud til minimum 10. generation.

Avlsrådet anbefaler, at man ikke sender for mange afkom efter samme parring i avl.

Udkrydsninger - fordele og ulemper

Indenfor avl af racekatte defineres en udkrydsning som parring med et individ udenfor racen. Det kan være med et individ af en anden race eller af ukendt oprindelse (huskat). Ved udkrydsning er indavlen hos de to individer, der parres, teoretisk set ligegyldig, da man altid vil antage, at afkom får en indavlskoefficient på 0%. I praksis kan det dog afhænge af, om der tidligere er foretaget udkrydsning mellem racerne.
Udkrydsninger kan laves af flere årsager. F.eks. for at få en ny farve eller pelslængde ind i en eksisterende race. Den primære årsag nu om dage, hvor mange kender mere til problemstillingerne ved indavl, er dog for at øge sundheden i en race.
Fordelen ved at foretage en udkrydsning er, at man får øget racens genpulje og derved mindsket indavlen. Dette giver både i forhold til ad 1 og ad 2, nævnt under afsnittet om indavl, en positiv effekt, da risikoen for, at recessive sygdomme kommer til udtryk, mindskes, sammen med at der sker en stigning af den generelle sundhed og bedring af immunforsvaret.
Ulempen ved udkrydsning er, at man kan indføre nye ukendte, ofte recessive, lidelser. Uanset dette vil mange dog altid se forbedringen af den generelle sundhed i forhold til ad 2.
Bortset fra det genetiske kan det fra et typemæssigt synspunkt tage mange generationer at avle tilbage til racens standard. Ved brug af racekat søger man derfor typisk at bruge racer, der ligner i udseende.

I Danmark skal alle udkrydsninger godkendes af Felis Danicas Avlsråd og opfylde en række krav opstillet af FIFe og Felis Danica.
(Se Felis Danica´s Avlsprogram)

Avlsrådet anbefaler, at man kun laver udkrydsning, når man ikke kan finde egnet materiale i egen race.

Slægtskab

Udover et individs indavl har også et individs relation til resten af racen betydning. Et individ kan være ud af mindre brugte linjer og derfor have et mindre slægtskab med resten af racen. Et individ med lille slægtskab med resten af racen er værdifuldt i avl, da brug af dette dyr er med til at minimere akkumulationen af indavl.

Hankatte

Hankatte skal beskyttes for overbelastning ved for hyppige parringer og bør have tilstrækkelige hvileperioder mellem parringer.

For hyppige parringer kan føre til kronisk stress og fysisk udmattelse, hvilken kan svække immunsystemet. Det kan også føre til adfærdsproblemer, så som aggression og øget tendens til markering af territorium.

Derudover er der øget risiko for:

- forstørret prostata,
- testikelbetændelse (orchitis),
- testikelkræft,
- infektioner - især hos ældre hanner,
- Ryg og led problemer

Generelt vil der også være større risiko for overførsel af smitsomme sygdomme ved hyppige parringer da, grundet inkubationstiden, opdages smitten ikke inden hankatten allerede har ny hunkat til parring.

Danmark har tilkendegivet at overholde følgende EU retningslinje:

> *"Stud cats must only mate with one queen at any given time; gueens must only mate with one stud cat during one oestrus cycle".*

Avlsrådet anbefaler, at avlshanner ikke parre en hunkat inden for 3 uger efter den tidligere parring.

Avlsrådet anbefaler, at avlshanner kun parre en hunkat af gangen.

Hunkatte

I FIFe avls- og registreringsregler (3.3 Avlshunner) beskrives, hvordan hunkatte beskyttes for overforbrug.

- Avlshunner må ikke få flere end 2 kuld i løben af 12 måneder, med et maksimum på 3 kuld i løbet af 24 måneder med mindre der foreligger en på forhånd udfærdiget skriftlig godkendelse fra en dyrlæge og/eller FIFe-medlemmet.
- En hunkat der har behov for gentagne kejsersnit må ikke bruges i videre avl. (I Felis Danica max. 2 kejsersnit)
- En hunkat må ikke tillades at blive parret af en anden hankat inden for 3 uger efter den tidligere parring.

Avlsrådet anbefaler, at der tages hensyn til den enkle hunkat, hvornår den er i kondition til et nyt kuld. Hvor god er den til at passe sine killinger. Det er ikke et ”must” at en hunkat skal have kuld hvert år.

Prævention

Avlsrådet har udarbejdet en liste over gense præventions præparater
Se den her.

Nedarvning af sygdomme

Recessiv: Katten skal arve anlægget for sygdommen fra begge sine forældre for at blive syg.
Dominant: Katten behøver kun arve anlægget for sygdommen fra én af sine forældre for at blive syg.

Avlsrådet anbefaler, at man ikke bruger katte med anlæg for dominant nedarvede lidelser i avl

Avlsrådet anbefaler, at man ikke parrer to katte, der begge er bærere af en recessivt nedarvede lidelse. En bærer kan godt parres med en ikke-bærer.

Avlsrådet anbefaler at man er opmærksom på om ens race har nogen obligatoriske DNA-test eller helbredsundersøgelser, der skal udføres før katten kan gå i avl.
(Se dem i Avls og registreringsreglerne §6 samt i Appendix 1).

Jo ældre en kat er, jo større sikkerhed har man for kattens sundhed, da mange sygdomme først opstår efter den første ungdom. Hvor det ikke kompromitterer kattens egen trivsel, kan det derfor være en fordel at vente med at bruge den i avl. Alternativt kan man se til forældrenes, samt evt. ældre søskendes alder og sundhed.

Avlsrådet anbefaler, at man ved en kat med et helbredsrelateret problem, der kan være arveligt, begynder med at undersøge den familiemæssige baggrund for at se, om problemet optræder hos andre katte. Er det et

enkeltstående tilfælde, kan man overveje stadig at bruge katten i avl i begrænset omfang.
Er katten sund og rask, kan den bruges i avl.

Hoved

Øjne

Det er jvf. FIFes regler §3.6.3 ikke tilladt at benytte katte i avl med medfødt:

- Entropion (indadkrængede øjenlåg)
- Ektropion (udadkrængede øjenlåg)

Avlsrådet anbefaler, at man ikke benytter katte i avl med:

- For dybtliggende øjne
- Forsnævrede/deforme tårekanaler
- Unormalt udstående øjne

Hvis der forekommer arvelige øjenlidelser i racen, vil der være avlsanbefalinger vedr. disse i avlsanbefalingerne for den pågældende race. Alle henvises til at læse og følge disse anbefalinger.

Ører

Avlsrådet anbefaler, at katte med polypper ikke anvendes i avl, hvis polypper er et tilbagevendende problem hos den enkelte kat. Hvis polypper ses i bestemte linjer, anbefaler Avlsrådet at man nøje overvejer, om man vil anvende disse linjer.
Opdrætter bør huske på, at hvide katte – uanset race – skal høretestes, og at testresultatet skal fremsendes til Felis Danicas Stambogsfører gennem egen klubs stambogssekretær. BAER-test anbefales.
Det er ikke tilladt at avle på døve katte jvf. FIFe's avls- & registreringsregler.

Næse

Næsebor skal være brede og åbne, så der er uhindret luftpassage.

Avlsrådet anbefaler, at man ikke benytter katte i avl med:

- Tegn på BOAS (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome)
- Smalle, snævre næsebor
- Hørbar og besværet vejrtrækning

Mund og tænder

Det er ikke anbefalelsesværdigt at avle på katte, som har deformiteter i kraniet, eller som har skævt bid. Eller på katte som har et over/underbid på mere end 2 mm.
Hvis en avlskat under 5 år får fjernet en eller flere tænder pga. sygdom i tænder/tandkød, anbefaler Avlsrådet, at ejer af katten overvejer at tage denne kat ud af avlen. Hvis der forekommer tand- og/eller tandkødsproblemer i en linje, bør ejer af katten(e) overveje at tage disse katte ud af avlen.

Krop

Det er jvf. FIFes regler §3.6.3 ikke tilladt at benytte katte i avl med deformiteter i knoglestrukturen, herunder deformiteter af brystkassen, som fladbrystethed mv., samt enhver deformitet af ryggen. Enhver fikseret forandring af sternum eller xiphisternum er det ligeledes ikke tilladt at opdrætte på.
Det er ikke tilladt at avle på katte med navlebrok.
Det er ikke tilladt at avle på hankatte med nogen form for testikulære fejl, såsom kryptorkisme.
Det er ikke tilladt at avle på katte med dværgvækst.

Ben

Avlsrådet anbefaler, at katte, som får stillet diagnosen Patella Luxation, og hvor lidelsen ikke skyldes en ulykke, bør tages ud af avlen. Denne beslutning kan ske efter samråd med dyrlægen.
Avlsrådet anbefaler, at katte med hofteledsdysplasi, hvor lidelsen ikke skyldes en ulykke, bør tages ud af avlen. Denne beslutning kan ske efter samråd med dyrlægen.
Det er ikke tilladt at avle på katte med unormalt få eller mange tæer, jvf. FIFe's avls- og registreringsregler § 3.6.3.

Hale

Avlsrådet anbefaler, at der ikke avles på katte med deformiteter i halen. Undtaget herfra er MAN, CYM, JBT, KBS/KBL.

Avlsrådet og FIFe anbefaler, at man blodtypebestemmer enhver avlskat. DNA test er mulig.

Avlsrådet og FIFe anbefaler, at alle opdrættere tager en svab-prøve for hver enkelt avlskat. For hver kat skal svab-prøven lægges i en kuvert, som tydeligt mærkes med kattens navn og mikrochipnummer samt evt. stambogsnummer. Prøverne opbevares på et tørt sted. Hvis nødvendigt, kan prøverne anvendes ved fremtidig genetisk testning.

Hud

Oplever man, at ens kat har eller udvikler et problem med huden, bør man kontakte dyrlægen for at få fastlagt, om der er tale om et midlertidigt problem (f.eks. lopper eller ringorm), eller om der er tale om et mere kronisk problem. Hvis der er tale om et kronisk problem, kan man ofte i narkose få udtaget en hudbiopsi, som fastlægger hvilken type hudproblem, der er tale om.
Visse hudproblemer har sit udspring i allergi. F.eks. foderallergi, hvor katten er allergisk overfor et eller flere emner i foderet.
Andre hudproblemer er af hormonel karakter, hvor lidelsen bedst afhjælpes via neutralisering af katten.
Der findes også hudproblemer, som har sit udspring i kattens genetik, og hvor løsningen igen er at neutralisere katten.
Dyrlægen er den bedste til at fastslå og give råd om, hvilken løsning der er den bedste.

Avlsrådet anbefaler, at man ikke bruger katte i avl, som har et hudproblem, som ikke kan afhjælpes medicinsk, og som vender tilbage efter behandling er afsluttet.

Katte med unormal eller manglende pels

Ved avl på racer med unormal pelsstruktur (f.eks. krøllet, børstet/"brush", velour) eller helt/delvist hårløse racer, bør opdrættere være særligt opmærksomme på kattens hudtilstand. Disse racer kan være disponerede for en række hudrelaterede problemer, som kan have betydning for både kattens velfærd og avlsegnethed.

Almindeligt forekommende hudproblemer i disse racer inkluderer:

- Blackheads (hudorme)
- Indgroede hår
- Bylder
- Svampeinfektioner
- Tør hud
- Dermatitis

- Infektiøs folliculitis (betændelse i hårsække)

Disse tilstande kan medføre kroniske hudlidelser og bør derfor tillægges stor opmærksomhed i avlsarbejdet.

Særlige avlsforhold

Opdrættere bør kun avle på katte med sund hud og uden tegn på kroniske hudlidelser eller arvelige hudsygdomme. Følgende forhold bør undgås i avlsprogrammer:

- Overdreven mængde hudfolder, da disse kan give optimale vækstbetingelser for svamp og bakterier.
- Tilbøjelighed til allergiske reaktioner, da dette kan føre til tilbagevendende hudproblemer såsom dermatitis eller infektiøs folliculitis.

Arvelige og genetisk betingede hudsygdomme

Opdrættere af hårløse eller pelsmæssigt unormale racer bør være bekendte med følgende genetisk betingede tilstande:

Follikulær hyperplasi

- Genetisk forandring der medfører abnorm udvikling af hårfollikler og resulterer i hårtab.
- Tilstanden er bl.a. observeret hos **Cornish Rex**.

Alopecia Universalis

- En genetisk mutation, der medfører helt eller delvist manglende pels fra fødslen.
- Hårløshed kan fremtræde i mønstre, som følger pelsfarven; hale og ben kan være mindre påvirket.
- Mutationen kan være forbundet med abnormiteter i tænder, kløer, øjne og skeletudvikling.
- Observeret hos **Devon Rex** og **Sphynx**.

Ektodermal dysplasi (ED)

- En arvelig tilstand, hvor overhudens væv er underudviklet, herunder bl.a. tandkød, slimhinder i mundhulen, tandemalje, svedkirtler, kløer, hår og visse dele af nervesystemet.

- Forekommer især hos hårløse racer som **Peterbald**, **Sphynx** og **Don Sphynx**.
- Der er fortsat genetisk usikkerhed om sammenhængen mellem ED og hårløshed, men den aktuelle viden peger på en tæt forbindelse.

Avlsrådet og FIFe anbefaler, at avl på katte med unormal eller manglende pels skal der udvises særlig forsigtighed med hensyn til hud- og helbredstilstand. Kun katte uden tegn på arvelige hudlidelser og med en generelt sund hud bør anvendes i avl, for at sikre racens sundhed og velfærd på lang sigt.

DNA-test

Avlsrådet anbefaler at bruge universitetslaboratorierne Langford el. UC Davis, da man der støtter den videre forskning.
Langford: http://www.langfordvets.co.uk/diagnostic-laboratories/diagnosticlaboratories/general-info-breeders

UC Davis: https://www.vgl.ucdavis.edu/services/cat/

Undersøg med din hovedklub, om der er aftalt en rabatordning i forbindelse med fremsendelse af DNA-test.

Andre undersøgelser

- Hjertescanning – I Danmark har vi en dyrlæge gruppe, som har specialiseret sig i scanning af hjerter- EKKO gruppen.
  For visse racer anbefales det at hjertescanne for fx HCM (Hypertrofisk Kardio Myopati) før anvendelse i avl.
  Felis Danica accepterer kun scanninger fra EKKO gruppen vedr BSH/BLH obligatorisk hjertescanning.
- Scanning af nyre – For visse racer kan der DNA testes for PKD (Polycystidk Kidney Disease) men alle racer kan scannes.
- Røntgen undersøgelse af hofter.
  For visse racer anbefales det at røntgen undersøge for FHD (Feline Hip dysplasia) før anvendelse i avl.
  Der er 2 anerkendte steder man kan indsende og få vurderet HD billeder. PAWPEDS og OFA. De kører 2 forskellige gradueringsgrader. Se link for procedure for indsendelse af billeder.

- PAWPEDS - https://www.pawpeds.com/cms/index.php/en/health-programmes/hd/healthweb
  OFA - https://ofa.org/diseases/hip-dysplasia/hip-screening-procedures/

Litteraturliste

- **Minimizing kinship in captive breeding programs**

http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/(SICI)1098-2361(1997)16:5%3C377::AID-ZOO1%3E3.0.CO;2-7/abstract

- **Effektiv populationsstørrelse**

https://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/25_PDF_word_filer%20til%20download/05kontor/Notat%20Populationsst%C3%B8rrelse%20for%20b%C3%A6redygtigt%20avlsarbejde.pdf

- **Ball S. J., Adams M., Possingham H. P., Keller M. A.,** 2000. The genetic contribution of single male immigrants to small, inbred populations: a laboratory study using Drosophila melanogaster. Heredity 84, s. 677-684.

- **Bataillon T., Kirkpatrick M.,** 2000. Inbreeding depression due to mildly deleterious mutations in finite populations. Size does matter. Genetic Research 75, s. 75-81.
- **Charlesworth D., Charlesworth B.,** 1999. The genetic basis of inbreeding depression. Genetics Research 74, s. 329-340.
- **Frankham R**. 1995. Conservation genetics. Annu. Rev. Genetics 29, s. 305-327
- **Frankham R.** 2003. Genetics and Conservation biology. ComptesRendusBiologies 326, s. 22-29.
- **Kristensen T. N., Sørensen A. C.** 2005. Inbreeding – lessons from animal breeding, evolutionary biology and conservation genetics. Animal Science 80, s. 121-133

- **Leroy G., Beumung R.,** 2011.Mating practices and the dissemination of genetic disordes in domestic animals, based on the example of dog breeding. Animal Genetics 42, s. 66-74.
- **Lipinski M. J., Froenicke L., Baysac K. C., Billings N. C., Leutenegger C. M., Levy A. M., Longeri M., Niini T., Ozpinar H., Slater M. R., Pedersen N. C., Lyons L. A.** 2008. The ascent of cat breeds: Genetic evaluations of breeds and worldwide random-bred populations. Genomics 91, s. 12-21.
- **Lynch M.,** 1991.The Genetic Interpretation of Inbreeding Depression and Outbreeding Depression. Evolution 45:3, s. 622-629.
- **Lynch M., Lande M.,** 1998. The critical effective size for a genetically secure population. Animal Conservation 1:1, s. 70-72.
- **Pedersen K. S, Kristensen T. N.** 2004. Selektion og indavl – genetik og nye muligheder
- **Rabon D. R., Waddell W.,** 2010. Effects of Inbreeding on Reproductive Succes, Perfomance, Litter Size and Survival in Captive Red Wolves (*Canisrufus*). Zoo Biology 29:1, s. 36-49
- **Reed D. H., Bryant E. H.,** 2000. Experimental tests of minimum viable population size. Animal conservation 3, s. 7-14.
- **Root M.V., Johnston S. D., Olson P. N.,** 1995. Estrous length, pregnancy race, gestation and parturition lengths, litter size and juvenile mortality in the domestic cat. The Journal of the American Animal Hospital Association, 31 (5), s. 429.
- **Shivaji S., Jayaprakash D., Patil S. B.,** 1998. Assessment of inbreeding depression in big cats: Testosterone levels and semen analysis. Current Science 75:9, s. 923-929
- **Reproductive Management in Catteries: Optimising health and wellbeing through veterinarian-breeder collaboration** https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1098612X221118760

- **EU Platform – Welfare in Pet Trades nov. 1010**
  RESPONSIBLE CAT BREEDING GUIDELINES
  (Acknowledgments eg. The Animal Health and Animal Welfare and Veterinary Medicine Units, The Danish Veterinary and Food Administration, Denmark)

- **Europa-Parlamentets og Rådets forordning om hundes og kattes velfærd og sporbarhed**
  https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0135_DA.html?fbclid=IwY2xjawM19U1leHRuA2Fl…

- **Pawpeds genetic**
  https://www.pawpeds.com/cms/index.php/en/education/articles/genetics/genetics?highlight=WyJpbmJyZWV…